

som netop denne. Det vilde have været mig endnu klarere, om de Foredrag, vi have hørt, tillige havde indeholdt et udeelt Udtryk af Interesse for Sagens snarest mulige Fremme. Jeg beklager, at der i denne Retning har yttret sig en og anden Betænkelse, men jeg haaber, at det i Løbet af Discussionen vil lykkes at overvinde disse Betænkelse. Inden jeg gaaer videre, skal jeg med det ærede Things Tillæbelse fremsætte en foreløbig Bemærkning.

Den Sag, som her foreligger, har, som bekjendt, været Gjenstand for Behandling i den nedsatte Landbo=Commission, af hvilken Commission jeg har havt den Ære at være Medlem. Denne Commissions Betænkning henhører til Sagens Acter, og i den foreligger for den ærede Forsamling Resultatet af Commissionens Forhandlinger i nærværende Sag. Nu vilde jeg vel ikke finde det ganske hensigtsmæssigt, maaskee end ikke ret passende, at udtale mig over, hvad der er passeret under Forhandlingerne i Landbo=Commissionen; naar jeg imidlertid dog skal tillade mig en Bemærkning derom, er det, fordi jeg er nødsaget dertil ved en Uttring, som igaar faldt fra den Talers Side, som først havde Ordet i denne Sag. Han yttrede Noget, som let kunde misforstaaes, Noget, der turde berøe paa en Irring; denne Irring anseer jeg det for Pligt at berigtige. Den ærede Taler bemærkede nemlig blandt Andet, og han fremhævede det med Bægt, at det i Landbo=Commissionen eenstemmigt var fastholdt, at alle Landbo=Reformerne omtrent samtidigt maatte fremmes. Ganske saaledes forholder det sig ikke. Det ærede Medlem sigtede ved den Uttring, jeg har tilladt mig at berøre, uden Tvivl til en Skrivelse, som i sin Tid afgik fra Landbo=Commissionen til Indenrigsministeren, og som findes i et i Trykken udkommet Hefte, der indeholder de Forslag til Landbo=Reformerne, som af Indenrigsministeren vare forelagte Landbo=Commissionen. Denne Skrivelse havde Hensyn til et i sin Tid bebudet Lovudkast om Afløsning af Tiender, Arveafgift og andre sige reelle Byrder. Indenrigsministeren havde nogen Betænkelse ved strax at fremme Sagen, i hvilken Anledning Commissionen tilskrev ham, og i den Skrivelse, som

herom afgik, hedder det blandt Andet: at Fleerheden af Commissionens Medlemmer havde den Overbeviisning, at hiin Sag — nemlig Sagen om Afløsningen af de ommeldte reelle Byrder — danner et nødvendigt Led i den Cyclus af Forslag til Reformer Landboforholdene vedkommende, som ere forelagte Commissionen, og at denne ikke paa en tilfredsstillende Maade vilde kunne udføre sit Hverv, med mindre hiin Sag fremkom til Behandling i Forbindelse med de øvrige Sager. Det er altsaa kun Fleerheden af Commissionens Medlemmer, som har udtalt sig saaledes. Men jeg maa derhos tillade mig den Bemærkning, at Sagen om Hartkornets Egalisation i Landbo=Commissionen har været behandlet før end Sagen om Fæstebaandets Afløsning, og Commissionen har afgivet sin Betænkning i den førstnævnte Sag paa en Tid, da ingen af dens Medlemmer kunde danne sig nogen bestemt Mening om, til hvilket Resultat Commissionen i Sagen om Fæstebaandets Afløsning vilde komme. I den afgivne Betænkning har derhos en Minoritet, bestaaende af 4 Medlemmer, af hvilke de tre have Sæde i dette Thing, udtalt sig derhen, at de villigt erkjende, at Billighedshensyn af stor Bægt tale for Undtagelser fra den Regel, de som saadan ikke vilde erkjende, at alt frit Hartkorn skulde gives Bederlag for Skattemoderationens Ophævelse. De erkjende altsaa, at Billighedshensyn af stor Bægt tale for Undtagelser, og navnlig for, at undtagelsesviis det fri Hartkorn, som er i privat Eie og i Handel og Vandel tillægges Erstatning, og denne Mening er af de ærede Medlemmer udtalt aldeles ubetinget, uden nogensomhelst Antydning om, at denne Aerkjendelse var knyttet til nogen bestemt Forudsætning om, hvad Landbo=Commissionens Betænkning, end sige hvad Lovgivningen i sin Tid vilde komme til at indeholde om Fæsteforholdets Afløsning. Hvad min personlige Mening angaaer, da anseer jeg vistnok ingentunde den Forbindelse, som kan siges at finde Sted mellem den foreliggende Sag og Sagen om Selveiendoms Fremme; det er især iøvnefaldende, at, naar først Uligheden i Skattebyrden mellem det privilegerede og uprivilegerede Hartkorn er ujevnet, er derved et vigtigt Skridt gjort til